

Itt a tavasz, lassan, de biztosan éled a természet. Már fejben megterveztük, hogy konyhakertjeinkbe mit és hova ültetünk. Előtte még átmozgatjuk a földet, így az ásás közben a télen elkényelmesedett végtagjainkat is jól megdolgoztatjuk, felélesztjük. Jó hír, hogy nem csak a kertés házak lakói fantáziálhatnak bő termésű szüretekről, hanem a balkonnal rendelkező, vállalkozó szellemű társaik is. S hogy miként álljunk neki teraszon „földet művelni”? A Csalán Egyesület által összegyűjtött alábbi ötletek, praktikus tanácsok ebben mindenképpen segítségünkre lesznek.

Mi is ez?

Szeretjük a szép, dúsvirágú, sűrűn benőtt balkonokat, teraszokat, erkélyeket. Miért ne termelhetnénk hát valami hasznosat is ezen a kis területen? A balkonkertész kihasználja a legkisebb helyet és lehetőséget arra, hogy a dekoratív virágok mellett (helyett) fűszernövényeket, zöldségeket termesszen, ezzel hozzájárul a család szükségleteinek kielégítéséhez, kapcsolatba kerül a földdel, értelmesen tölti a szabadidejét, az új tapasztalatokkal közösséget talál, közösséget épít. Balkonkertészként az önellátás egy kis szeletét már megoldjuk, ráadásul a saját termésről tudjuk, hogy milyen körülmények között termett, tudjuk, hogy vegyszermentes, teljesen friss, nincs csomagolva, tartósítva. Takarékos és környezetkímélő.

Tetszik az ötlet! Mire lesz szükségem?

Először is fel kell mérni, mennyi helyünk van, illetve mennyi helyet szánunk első körben a haszonnövényeknek. Ha az elhatározás már megvan, kellenek edények a növények számára – cserepek, balkonládák, nagy konténerek – és ha komolyan megy már a dolog, esetleg földdoboz is. Kell talaj, öntözni is kell majd, kell a tápanyag (lehetőleg természetes alapú pl. komposzt). Ha többféle növényt szeretnénk kis helyen, szükségünk lehet futtatórácsra, de erősebb madzagon is felfut a bab vagy a borsó.

Speciális igények

Mivel a növény csak annyi tápanyagot tud felvenni, amennyi a viszonylag kis termőterületén fellelhető, általában nem elegendő a kerti talaj. Sokkal jobb eredményt érhetünk el, ha a talajt komposzttal és/vagy virágfölddel keverjük, a tápanyag-utánpótlást is jó, ha komposzttal oldjuk meg. A zárt tér miatt a vízelvezetésről is gondoskodni kell, ezért a láda, cserép, konténer aljára tégyünk kavicsot.

Földláda?

A földláda egy önmagát öntöző rendszer kifejezetten balkonkertészeknek ajánlható. Tartalmazza az általunk kiválasztott talajt, ez van a felső részben, amely a tartalék víztől elkülönülten található. A doboz tetejét le kell fedni, hogy csak annyi hely maradjon szabadon, hogy a haszonnövény kibújhasson. Ezzel a kapálás, gyomlálás, és a locsolás kérdése is szinte önműködő. Persze a vizet időnként pótolni kell. A www.earthbox.com oldalon mindent megtalálunk erről a szerkezeetről, a www.varositanya.hu oldal és Rosta Gábor azonos című könyve pedig részletesen leírja, hogyan készíthetünk földládát otthon.

Kezdjük kicsiben!

Nem kell rögtön fölforgatni mindent. Kezdjük el egy-két edénnyel. A fűszernövények jellemzően elég béketűrőek, sikert hoznak. És milyen tökéletes élmény a saját bazsalikomoddal elkészített paradicsomos tészta, amire a saját petrezselymet és snidlinget szórsz. Egy két tő paradicsom palánta nem nagy beruházás a piacon, a helyben termett gyümölcs íze pedig nagy élmény. Epret bármiben termesztünk, alkalmas termőtorony építésére is – kérjünk tövet a vidéki rokonoktól, vagy vegyünk a piacon egyet-kettőt. Ha ezek a kezdeti lépések sikeresek voltak, haladhatunk is tovább.

Gondolkodjunk térben!

Kis alapterületen érdemes egy rendszert összeállítani az alacsony termetű növényektől a futónövényekig. Elöl retek, utána a hagyma, a futónövények pedig hátul futtatórácsra, vagy szálakra futtathatók, mint a bab, uborka, borsó, de még a paradicsom egyes fajtái is alkalmasak a lugasos termesztésre. Úgy állítsuk össze a társulást, hogy ne fogják el egymás elől az éltető napfényt. Falra akasztott tárolókban is termelhetünk kisebb dolgokat. Jó ha tudjuk, hogy melyik növény mennyire fényigényes, melegigényes, így a rendszert az adottságainkhoz igazítsuk. Ha térben tervezünk, az esőerdőre hasonlít majd a balkonunk, teraszunk – minden szinten lesz valami hasznos.

Mi való a balkonkertésznek?

A fűszernövényeken túl ajánlható a retek, hagyma, paradicsom, paprika, bab, borsó, salátafélék, uborka. Olyasmiket, amelyekből már kis mennyiség is változatosságot jelent a konyhában. Választott növényeink érése, fejlődése időben is eltérő, így tervezhetünk másodvetést is (pl. retek után bab). Vannak növények, amelyek kedvelik egymás társaságát, pl. a hagyma, uborka, saláta, paradicsom, a borsó után pedig minden növény jól fejlődik. Nézzünk utána ezeknek az ismereteknek, de saját tapasztalataink is sokat segítenek majd balkonkertészetünk fejlődésében.

Mi van, ha nem sikerül? Kísérletezzünk tovább!

A természet is próbálkozik, kísérletezik. Lehet, hogy a választott paradicsomfajtának nincs elég meleg az erkélyen, ez esetben próbáljunk ki más fajtát, vagy más növényt, például hagymát. Lehet, hogy más talaj kell, ezzel is érdemes kísérletezni, utána olvasni, a közösségben megbeszélni. Vagy jött egy kártevő, és leevett mindent. Ez is előfordul, van, hogy nem semmit nem tehetünk. A kertészkedés, öröm, de persze vannak itt is kudarcok. Ne feledjük, a növények csodákra képesek. Kísérletezzünk bátran!

Hol nem ajánlható?

Balkonkertészkedni ott jó, ahol minél tisztább a levegő, nincs szmogriadó.... Tehát ipari telepek

környékén, nagyvárosok belső kerületiben fogyasztásra szánt növények termesztése nem ajánlható jó szívvel.

Körforgás

A teljes rendszer kiépítése nem ér véget ott, hogy a növények megtalálták helyüket. Ennél tovább megy, a rendszer azt jelenti, hogy a megmaradt, leszáradt növényi részeket, konyhai hulladékot komposztáljuk, ezzel tápanyagot állítunk elő az új növényi generációnak (és ezzel a hulladékunk mennyisége is csökken). Gyűjthetünk esővizet is, kis beruházással ez egy erkélyen is megoldható - ezzel a locsolást takarékosan és a lehető legjobb vízzel oldjuk meg.

Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület

Kapcsolódó link: <http://csalan.hu/>